

Stemmingsproblemen in de jeugdhulp

Deze richtlijn gaat over kinderen en jongeren die (vermoedelijk) kampen met stemmingsproblemen of stemmingsstoornissen. Onder stemmingsproblemen verstaan we bepaalde emotionele problemen die langer dan twee weken duren. Het gaat om verdriet, somberheid of labiel zijn. Met stemmingsstoornissen bedoelen we depressieve, dysthyme en bipolaire stoornissen.

Beschikbare materialen

Voor het raadplegen en toepassen van de richtlijn Stemmingsproblemen heb je een aantal materialen tot je beschikking: de richtlijn zelf, de onderbouwing, een set van vijf werkkaarten en een cliëntversie: informatie voor ouders. Deze materialen kun je downloaden en bestellen op www.richtlijnenjeugdhulp.nl.

Aan de slag met deze richtlijn

Wij hopen dat de richtlijn Stemmingsproblemen jou en je team ondersteunt in je dagelijkse werk. Met behulp van het werkblad dat nu voor je ligt kun je zelf en/of samen met je team kennis maken met de richtlijn. Door het invullen krijg je ook een overzicht van hoe je de richtlijn op dit moment al toe past en kom je achter de dingen die nog aandacht vragen. We hopen dat het invullen van dit werkblad je inspireert om (verder) met deze richtlijn aan de slag te gaan.

Instructie

Je krijgt steeds de opdracht om een stukje in de richtlijn door te nemen en beantwoordt daar vervolgens een of meerdere vragen over. We proberen je daarbij zoveel mogelijk te laten reflecteren op hoe jij en/of je team momenteel werkt.

Hoofdstuk 1: Inleiding

Lees paragraaf 1.7.

1. Hoe krijgt gedeelde besluitvorming een plaats binnen de trajecten die je uitvoert? Welke punten herken je?

2. Op welk moment komt binnen het hulpverleningsproces de cliëntversie van de richtlijn aan bod?

Hoofdstuk 2: Risico- en in stand houdende factoren

Lees paragraaf 2.1.

3. Ben je bekend met de risico- en beschermende factoren van stemmingsproblemen? Herken je deze factoren bij de kinderen en jongeren die je begeleidt?

4. De factoren zijn onderverdeeld in drie groepen: kindfactoren, factoren van ouder en gezin, factoren in de sociale omgeving en school. Welke factoren krijgen in jouw hulpverlening de meeste aandacht en waarom? Welke verbeteringen zijn mogelijk en wat is daarvoor nodig?

Lees paragraaf 2.3 met aanbevelingen.

5. Wat vind je voor je eigen werk /binnen jouw team belangrijk uit hoofdstuk 2?

Hoofdstuk 3: Signaleren en vaststellen van stemmingsproblemen

Bekijk hoofdstuk 3.

6. In hoeverre ben je bekend met de signalen van stemmingsproblemen voor de verschillende leeftijdsfasen?

Om stemmingsproblemen te screenen beveelt de richtlijn een aantal instrumenten aan:

- Child Behavior Checklist (CBCL), Teacher's Report Form (TRF), Youth Self Report (YSR) (ASEBA-vragenlijsten);
- Strengths and Difficulties Questionnaire (SDQ),
- Screeningsinstrument PSYchische stoornissen (S-PSY)
- Child Depression Inventory (CDI)

7. Kruis aan welke van deze instrumenten beschikbaar zijn binnen de organisatie of het samenwerkingsverband. Worden ze ingezet om op stemmingsproblemen te screenen? Ben je voldoende toegerust om zo'n instrument in te zetten? Welke verbeteringen zijn mogelijk en wat is daarvoor nodig?

8. Hoe stel je binnen jouw organisatie aard en ernst van stemmingsproblemen vast? Welke verbeteringen zijn mogelijk en wat is daarvoor nodig?

Lees paragraaf 3.4 met aanbevelingen.

9. Wat vind je voor je eigen werk /binnen jouw team belangrijk uit hoofdstuk 3?

Hoofdstuk 4: Suïcidaliteit

Lees hoofdstuk 4.

10. Hoe ga je binnen je organisatie om met suïcidaliteit? Is er een protocol? Welke verbeteringen zijn mogelijk en wat is daarvoor nodig?

11. Wanneer je iemand begeleidt met stemmingsproblemen, op welk moment en op welke manier vraag je dan naar suïcidegedachten? Vind je dit moeilijk?

Lees paragraaf 4.5 met aanbevelingen.

12. Wat vind je voor je eigen werk /binnen jouw team belangrijk uit hoofdstuk 4?

Hoofdstuk 5: Interventies bij stemmingsproblemen

Voor kinderen en jongeren met stemmingsproblemen beveelt de richtlijn de volgende interventies aan:

Aanbevolen interventies voor kinderen tot 12 jaar:

- Vrienden;
- Pak aan.

Aanbevolen interventies voor kinderen vanaf 12 jaar:

- Praten online;
- Stemmingmakerij;
- Gripopjedip(online);
- D(o)epressie cursus (ook de e-health variant);
- Head up;
- Op volle kracht; voor meisjes van elf tot vijftien.

13. Kruis aan welke interventies je binnen jouw organisatie of samenwerkingsverband tot je beschikking hebt. Worden ze ook altijd ingezet bij de betreffende doelgroep? Zo nee: waarom wordt hier niet altijd voor gekozen? Wat vind je daarvan? Wat is er voor nodig om de aanbevolen interventies vaker in te zetten?

Lees de aanbevelingen in paragraaf 5.3.

14. Wat vind je voor je eigen werk /binnen jouw team belangrijk uit hoofdstuk 5?

Hoofdstuk 6: Samenwerking en afstemming

Lees de conclusies en aanbevelingen in paragraaf 6.2 en 6.3.

15. In hoeverre werkt het netwerk van hulpverleners rondom het kind of de jongere met elkaar samen en stemmen ze hun activiteiten op elkaar af? Welke verbeteringen zijn mogelijk en wat is daarvoor nodig?

16. Hoe stemmen de verschillende hulpverleners hun activiteiten op elkaar af en wordt sleutel informatie overgedragen?

17. Welke aanpassingen zijn er binnen jouw organisatie noodzakelijk en/of wenselijk om volgens de richtlijn te kunnen werken?

Over Richtlijnen jeugdhulp en jeugdbescherming

Richtlijnen zijn bedoeld om jou als professional te ondersteunen in je werk. Het zijn aanbevelingen die richting geven aan de professionele afwegingen die je in de jeugdhulp dagelijks maakt.

De richtlijnen jeugdhulp en jeugdbescherming bieden een overzicht van de laatste kennis: op basis van wetenschap, praktijk én cliëntvoorkeuren. Met praktische aanbevelingen en kennis binnen handbereik beslissen jij en je cliënt samen over een effectieve aanpak. In totaal ontwikkelen en implementeren we 14 richtlijnen.

Meer weten? www.richtlijnenjeugdhulp.nl.

Richtlijnen jeugdhulp en jeugdbescherming zijn een initiatief van:

